

Galilea

TAJEMNICE PISMA ŚWIĘTEGO

Cena 13 zł w tym 8% VAT | MAJ – LIPIEC 2026 | ISSN 2544-4417

TEMAT NUMERU

PAWEŁ Z TARSU CZ. 3

KORYNT

EFEZ

RZYM

Dojrzałość w Chrystusie

„Święty Paweł opisuje swoją posługę jako *upominanie każdego człowieka i nauczanie każdego człowieka z całą mądrością, aby każdego człowieka przedstawić jako doskonałego w Chrystusie* (Kol 1,28). Użyte w greckim oryginale słowo *telos* można przetłumaczyć jako „doskonały”, ale też „kompletny”, „spełniony” lub „dojrzały”. Święty Paweł wielokrotnie nazywa siebie ojcem. Mówi nie tyle o własnych wysiłkach zmierzających do osiągnięcia moralnej doskonałości przez tych, którym służy, ile o wspieraniu ich nieustannego wzrostu i dojrzewania. Dlatego *trudzi się i walczy*. Pod tym względem nie różni się od innych rodziców, którzy pragną nie tylko pocieszać swoje dzieci i troszczyć się o nie, lecz także je karmić i patrzeć, jak rosną i w końcu dojrzewają”.

Te słowa z książki kanadyjskiego księdza Jamesa Mallona *Boża renowacja* (s. 73) ukazują cel misji Apostoła Narodów i rzucają światło na jego strategię: najpierw pojawia się on w jakimś miejscu i zakłada wspólnotę. Potem wraca, ponownie ją odwiedza i jednocześnie cały czas prowadzi z nią korespondencję. Pisze, upomina, tłumaczy, dodaje otuchy. Jest w tym konsekwentny i bardzo konkretny. Jego cel pozostaje niezmienny: prowadzić ludzi ku dojrzałości w Chrystusie.

W trzeciej i ostatniej części naszego tryptyku o św. Pawle przyjrzymy się tej metodzie z bliska. Bo choć minęły wieki, trudno oprzeć się wrażeniu, że wciąż działa – możliwe, że nawet bardziej niż przypuszczamy. Jak podkreśla ks. Mallon we wspomnianej książce, może ona być także dziś inspiracją do ożywienia naszych parafialnych wspólnot.

W kolejnych artykułach odwiedzimy miejsca, w których Paweł głosił (lub zamierzał głosić) Ewangelię, spotkamy wspólnoty mierzące się z wyzwaniem wierności wierze w pogańskim środowisku i wczytamy się w słowa listów, będących odpowiedzią na pojawiające się problemy.

Ze względu na ograniczoną objętość naszego pisma skupimy się przede wszystkim na głównych tematach tzw. Wielkich Listów św. Pawła (Rz, 1 Kor, Gal). Zawędrujemy do Koryntu, Efezu, popłyniemy także na Malte. Ufam, że ta perspektywa pomoże ukazać pawłową drogę prowadzenia chrześcijan ku dojrzałości w wierze, a także zachęci do samodzielnej lektury *Dziejów Apostolskich* i listów Pawła.

Z radością oddaję w ręce Czytelników 25. numer biblijnego kwartalnika „Galilea”. Już ponad sto tysięcy egzemplarzy „Galilei” trafiło do miłośników Biblii – ta liczba naprawdę robi wrażenie i pokazuje, jak wielu z nas wyruszyło w tę wspólną drogę. To wyraźny znak, że ma ona sens.

Dziękuję wszystkim, którzy współtworzą to czasopismo, oraz naszym wiernym Czytelnikom. Razem tworzymy przestrzeń, w której o Piśmie Świętym można mówić przystępnie, a jednocześnie z należytą głębią.

A na koniec – zgodnie z naszą małą tradycją – zapraszam na coś pysznego. Tym razem to paella, jedno z najbardziej znanych hiszpańskich dań. To właśnie do Hiszpanii ostatecznie zmierzała ewangelizacyjna droga św. Pawła.

Dobrej lektury. I odwagi, by – jak Paweł – wyruszyć dalej.

bp Piotr Przyborek

W numerze

PISMO ŚWIĘTE

- 5 **Wierzyć i dojść – jak na Camino**
rozmowa z ks. Piotrem Roszakiem
- 13 **Bóg patrzy na serce**
ks. Jakub Wojewódka
- 17 **Wiara czy uczynki?**
Owoce usprawiedliwienia
ks. Krzysztof Grzemeski
- 21 **Jesteśmy dziećmi Bożymi**
bp Piotr Przyborek
- 24 **Ale z ciebie ofiara...**
o. Grzegorz Kuraś OP
- 27 **Korynt – miasto tętniące życiem**
Katarzyna Jakielaszek
- 33 **Kościół niedoskonały**
ks. Arkadiusz Kosznik
- 38 **Dary Ducha Świętego**
ks. Krzysztof Napora
- 40 **Wiara daremna?**
ks. Mariusz Rosik
- 44 **Głupi Galaci!**
ks. Bogdan Kania
- 46 **Misja Apostoła Narodów w Efezie**
ks. Piotr Libiszewski
- 49 **Kościół-Ciało, czyli wspólnota silna w jedności**
ks. Andrzej Dańczak
- 52 **Charyzmat przekazywany przez nałożenie rąk**
bp Andrzej Siemieniowski

OJCOWIE KOŚCIOŁA

- 55 **Upominać w stylu Pawła**
ks. Krystian Wilczyński

DUCHOWOŚĆ

- 59 **Żyje we mnie Chrystus**
Uczennice Boskiego Mistrza PDDM

ARCHEOLOGIA

- 62 **Wszystkie drogi prowadzą do Rzymu**
o. Paweł Trzopek OP

FILOZOFIA

- 65 **O człowieku, który chciał wyrzeźbić duszę (cz. 2)**
Katarzyna Dziewiałtowicz

LITERATURA

- 71 **Nowotestamentowa „Pieśń nad Pieśniami”**
Edward Jakiel

SZTUKA

- 75 **Kościół św. Pawła Rozbitka w Valletcie**
Krystyna Włodkowska
- 77 **Łamigłówka**
ks. Filip Gobis

Galilea
TAJEMNICE PISMA ŚWIĘTEGO

Redaktor naczelny:

bp Piotr Przyborek

Korekta:

Katarzyna Westa

Wydawca:

Fundacja Barnaby

 fundacjabarnaby

przy współpracy ze Szkołą
Biblijną Archidiecezji Gdańskiej

 SZKOŁA BIBLIJNA
ARCHIDIECEZJI GDAŃSKIEJ

www.szkolabiblijna.gda.pl

Kontakt z redakcją:

sklep@galilea-sklep.pl

tel. 507 923 209

Nakład: 5000 szt.

Numer zamknięto:

1 kwietnia 2026 r.

Źródło zdjęć: Adobestock,
Wikipedia

Prenumeratę
i archiwalne numery
można zamówić na
www.galilea-sklep.pl

BIBLIA DLA DZIECI

- 78 **Potęga Pawła**
Anna Marek

KUCHNIA

- 82 **„Za żarcie”**
bp Piotr Przyborek

Wierzyć i dojść – jak na Camino

Z księdzem Piotrem Roszakiem, profesorem teologii, wykładowcą na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu, znawcą tematyki związanej ze św. Jakubem i pasjonatem Camino de Santiago, rozmawiamy – w kontekście Listu do Rzymian – o wierze, zaufaniu Bożej łasce i o „niebieskich paszportach”.

Bp Piotr Przyborek: Nie tak dawno wspólnie pielgrzymowaliśmy do Santiago. Zaprowadził nas Ksiądz na dach średnio-wiecznej katedry w Santiago de Compostela – tam, gdzie znajduje się Grób Świętego Jakuba Apostoła. Stamtąd można zobaczyć wiele ścieżek, które dokądś prowadzą... Widzieliśmy idących ludzi, domyślaliśmy się, gdzie zmierzają, bo przecież często mieli przed sobą tylko jedną drogę. Czy tak można oddać istotę Bożej Opatrzności? Pan Bóg patrzy na nas z góry. Widzi więcej. Prowadzi nas ku dobru. Naszym zadaniem jest tę Opatrzność odkryć i jej zaufać.

Ks. prof. Piotr Roszak: Trafne porównanie. Wiedza Boża jest dla nas ostoją – na niej się opieramy. Tak jak w życiu codziennym, kiedy powierzamy sprawy osobom, które mają szersze spojrzenie, nie skupiają się tylko na szczegółach, ale umieją dostrzec całość. Ufamy ich radom. Z dachu katedry w Santiago widać, że wszystkie uliczki starego miasta prowadzą właśnie tam – do Grobu Świętego Jakuba. Cała przestrzeń została ukształtowana wokół tego miejsca. Ale idąc wąskimi uliczkami, często nie widzimy celu. Czasem wydaje się, że błądzimy, chodząc naokoło. Podobne doświadczenie mają ci, którzy wędrują w górach. Idą oznaczonym szlakiem. Jeśli ktoś przeszedł tędy, zna już meandry, trudności, które się pojawią. My czasem się buntujemy: „Dlaczego pod górę?”,

„Czemu dookoła?”. Nie wiemy, że za zakrętem jest przepaść i właśnie dlatego szlak prowadzi inaczej. Ufamy więc temu, kto lepiej zna drogę.

Tak jest z wiarą. Wiara jest powierzeniem się Bogu, który widzi szerzej. To oparcie się na tym, jak On widzi życie. Chodzi o Jego spojrzenie, a nie tylko nasze ludzkie opinie na temat spraw religijnych. Chyba podstawowy błąd, który dziś popełniamy, polega na tym, że sprowadzamy wiarę do poglądu, do opinii czy nawet ideologii. Tymczasem wiara to nie przekonanie, ale akt zawierzenia Bogu, który widzi więcej.

Bo wiara to relacja z Nim.

Tak, to bardzo konkretna, osobowa relacja z kimś, kto naprawdę chce nas prowadzić. Ta relacja zasadza się na miłości. Święty Tomasz z Akwinu przypominał, że wiara – choć jest aktem rozumu, bo dotyczy prawdy – rodzi się z miłości. Wierzmy, ponieważ kochamy. I z tej miłości rodzi się zaufanie, które pozwala nam lepiej rozumieć świat i samych siebie.

Jak mówili wielcy mistrzowie teologii: „Wierzę, aby rozumieć”. Wiara otwiera nas na rozumienie. Nie odwrotnie. Nie jest tak, że najpierw muszę wszystko zrozumieć, by móc uwierzyć. Dzisiejszy człowiek często domaga się wyjaśnień, zanim zaufa. A tymczasem wiara jest powierzeniem się komuś, kto nas zna, kocha i prowadzi.

Pielgrzymka to nie droga idealnego planu

Wiemy już, że wszystkie drogi podczas pielgrzymki do Grobu Świętego Jakuba prowadzą do

